

Prova lliure per a l'obtenció del títol de graduat/ada en educació secundària obligatòria

Convocatòria 04/2017

Àmbit de la comunicació en llengua catalana

Pauta de correcció

Nota de correcció

Perquè un alumne sigui considerat apte en l'àmbit de la comunicació ha d'obtenir una puntuació mínima de 50 punts sobre 100 com a nota global de tots els exercicis de l'àmbit. A més, ha d'haver obtingut una nota mínima de 40 punts a cadascuna de les proves de català i castellà. Si un alumne té una nota global superior a 50 sobre 100, però no ha obtingut la nota mínima en alguna de les proves de català i/o castellà, es considerarà que té l'àmbit suspès.

Quadre resum

	Puntuació mínima	Puntuació màxima
Català	40	100
Castellà	40	100
Llengua estrangera	-	100

Activitat 1

[20 punts]

Tot seguit escoltareu un fragment radiofònic adaptat d'una entrevista d'actualitat.

(Podeu consultar la transcripció del text oral al final del document.)

1. Responen les preguntes següents, relacionades amb el programa.

a) Qui és l'Anna Gongga? [1 punt]

Una tècnica de l'Institut Geològic de Catalunya.

b) Quin és el motiu de la trucada del periodista, Joan Bou, a l'Anna Gongga? [1 punt]

Hi ha hagut un parell de terratrèmols de baixa intensitat a Catalunya.

c) Quina és la intensitat dels terratrèmols? [1 punt]

Un de dos punt quatre (2.4) i un altre de tres punt cinc (3.5).

d) On se situa l'epicentre d'ambdós terratrèmols? [1 punt]

A la comarca del Pla de l'Estany.

e) Quines són les poblacions des de les quals estan trucant els oients? [2 punts: 0,5 per encert]

Sitges, Montcada i Reixac, Mataró, l'Hospitalet.

f) Què li sembla a l'experta Anna Gongga que els oients truquin des de Sitges per advertir del terratrèmol? [1,5 punts; 0,75 si només es dóna una part de la resposta]

Sitges és una població que queda allunyada de l'epicentre; malgrat això, no sembla impossible que la intensitat de les ones hagi arribat fins allà.

g) Tenint en compte la magnitud dels terratrèmols que descriu la notícia, quants moviments d'aquestes característiques hi ha cada any a Catalunya? [1 punt]

Aproximadament n'hi ha dos.

h) Quina és la intenció de l'entrevista que heu escoltat. [1 punt]

Resposta orientativa:

La d'informar de manera especialitzada d'un esdeveniment i la de tranquil·litzar la població.

i) Segons la cap de sismologia, cal estar atents perquè pot haver-hi més terratrèmols. Aquesta informació és vertadera o falsa? [0,5 punts]

Vertadera.

2. L'entrevista que acabeu d'escoltar presenta algunes vacil·lacions, repeticions i altres característiques freqüents del llenguatge oral i espontani.

Llegiu el text que teniu a continuació, que recrea un fragment d'una notícia de ràdio en directe, en què aquestes característiques hi apareixen clarament accentuades. Cal que el milloreu, i per tant, elimineu, afegiu i/o modifiqueu tots aquells elements propis de l'oralitat. El text resultant ha de ser formal i escrit en un registre estàndard. [4 punts]

«Val. Estem parlant d'una pluja intensa que està (...) que aparentment està fent desbordar d'una manera, com dir-ho?, ràpida, el riu Ripoll al seu pas per (...) Hi ha gent que ens està dient, des de Ripollet, ens està trucant des de Terrassa. És a dir, la zona del Vallès Occidental, la zona (...) Des de fins i tot, des de Montcada i Reixac, des de (...) Estem (...) És a dir, des de Castellar del Vallès. Estem parlant, vaja, del que seria la zona, bàsicament, del Vallès Occidental i d'algunes de les seves poblacions, situades a la vora d'aquest (...) d'aquest riu. Cal tranquil·litzar, diguem-ho clar, la gent d'aquests indrets. Però és possible que hagi també (...), eh, eh, (...) estigui afectant aquesta riuada a d'altres poblacions?»

Resposta orientativa:

D'acord. Estem parlant d'una pluja intensa que, aparentment, està fent desbordar ràpidament el riu Ripoll. Hi ha oients que ens estan trucant des de Terrassa, Ripollet, Montcada i Reixac, Castellar del Vallès... la zona del Vallès Occidental. Tot i que aquestes poblacions estan situades a prop del riu, cal tranquil·litzar la gent que hi viu. Però ens preguntem si és possible que aquesta riuada estigui afectant altres poblacions.

3. La tècnica de l'Institut Geològic de Catalunya dona consells i/o instruccions a la població perquè, en cas que es repeteixin o s'intensifiquin els terratrèmols, es puguin prevenir riscos. Imagineu que sou el responsable de riscos de l'ajuntament de la vostra localitat i que heu de donar 3 consells per evitar situacions de perill el dia de la revetlla de Sant Joan. Utilitzeu les perífrasis d'obligació més comunes i eviteu de començar la frase amb un infinitiu. [6 punts]

- a) **Cal utilitzar el transport públic en els desplaçaments.**
- b) **Heu d'evitar l'acumulació de petards a les butxaques.**
- c) **No feu cap foguera a menys de quinze metres d'un edifici.**

Activitat 2

[20 punts]

1. El fragment següent pertany a la novel·la *Mel i metzines* (1990), de Maria Barbal. Llegeu-lo i responeu les preguntes que teniu a continuació.

No em recordo de quants anys tenia, però devia ser xicotet que, un dia, la meua mare em va contar com havia nascut abans del temps. Segons va dir, tanta sort que no era a l'estiu perquè tot havia anat tan de pressa que, si hagués estat el cas, hauria vista la llum primera al bat del sol. A la vora d'un prat o potser per algun camí. I allò no hauria resultat cap cosa extravagant en la meua vida, perquè, més d'una nit, el meu teulat ha estat el cel ras i el meu llit, un feix de palla. Però anem a pams. Parlava del meu naixement, un matí fred, i de com ma mare havia sentit els dolors més forts quan apareia la vianda. De seguit que havia tingut descans, havia enviat el nostre Conrad a buscar la Toneta del Músic que era entesa en els menesters del part. També em va dir que tot hauria anat com una seda, sinó que el meu cap estava una mica empuntat al seu ventre i la Toneta havia suat metzines abans de poder-me'n eixir.

Recordo que tota aquella explicada m'havia fet cavil·lar molt, i compto que havia estat així perquè fins aquell dia quan sentia la paraula néixer raonava una pensada lluent i llisa, sense destorbs. Aleshores, després d'haver-hi rumiat una bona estona, vaig comprendre que néixer és una de les feines més entortolligades de la vida. El cert és que la meua mare estava d'acord amb els qui deien que jo tenia una mena de pressa per viure i que per allò, des de bon començament, m'havia avançat.

a) Què ens explica aquest fragment inicial de la novel·la? [1 punt]

Resposta orientativa:

El moment i els detalls del naixement del narrador i personatge de la novel·la.

b) Quin tipus de narrador apareix en aquest fragment narratiu? [1 punt]

És un narrador intern (o narrador protagonista), ja que explica la història del seu propi naixement.

c) Qui és la Toneta del Músic i quin paper fa en el part? [1 punt]

Resposta orientativa:

És una dona que ajuda les parteres a donar a llum.

d) A quina conclusió arriba el protagonista sobre el fet de néixer? [1 punt]

Resposta orientativa:

Que aquest fet resulta una de les feines més entortolligades de la vida, és a dir, que no és gens fàcil.

e) Què vol dir el narrador amb la frase: «I allò no hauria resultat cap cosa extravagant en la meua vida, perquè, més d'una nit, el meu teulat ha estat el cel ras i el meu llit, un feix de palla»? [2 punts]

Resposta orientativa:

Que en la seva vida posterior sovint ha hagut de dormir a la intempèrie, sense sostre ni recer.

f) Les narracions sovint estan farcides d'anticipacions i salts enrere o *flashbacks*. Ordeneu de manera cronològica, és a dir, tal com succeeixen en el temps, les accions que es relaten al primer paràgraf. [5 punts]

- a. El part fou difícil a causa de la posició del nen.
- b. La mare explica al seu fill com va ser el seu naixement.
- c. La mare va sentir els dolors forts del part.
- d. La mare aparellava la vianda un matí d'hivern.
- e. La mare va enviar el Conrad a buscar la Toneta del Músic.

1. **d** 2. **c** 3. **e** 4. **a** 5. **b**

g) Identifiqueu en el text... [3 punts]

– Una conjunció causal: **perquè**

– Un pronom indefinit: **allò**

– Dues paraules pròpies del català nord-occidental, dialecte que es reproduïx a la novel·la: **eixir, xicotet, meua** (1 punt, 0,5 per cadascuna)

h) Busqueu al text una paraula o expressió sinònima per a cadascuna de les propostades. [6 punts]

Petit	xicotet
A l'alba	al bat del sol
Experta	entesa
Història	explicada
Reflexionar	cavil·lar, rumiar
Entrebancs	destorbs

Activitat 3

[20 punts]

1. Llegiu el següent article de Griselda Oliver, publicat el 29 de setembre de 2015 a la revista digital *Núvol*. A continuació responeu les qüestions proposades.***Safegees, l'app que salva els refugiats***

Des que ha esclatat la crisi de refugiats al Pròxim Orient, Europa s'ha vist col·lapsada per l'enorme flux de persones que fugen de la guerra i la desgràcia per buscar un futur millor, tots els àmbits de la societat civil s'han mobilitzat a través de diverses iniciatives. Fins i tot alguns *hackers* s'han afegit a la mobilització a través d'una *hackatò* que ha tingut lloc aquest cap de setmana passat a Barcelona.

Una *hackatò* és una trobada de programadors que té com a objectiu el desenvolupament col·laboratiu de *software*. En aquest cas, es tractava de desenvolupar una aplicació que contribuís a cercar solucions que serveixin per aturar conflictes i ajudin a construir un entorn pacífic.

International Alert ha estat el creador d'aquesta iniciativa, que es coneix com a #peacehack, amb la qual ha volgut reunir dissenyadors, desenvolupadors i voluntaris per la pau a cinc ciutats arreu del món durant un cap de setmana, en un esdeveniment que formava part del segon Talking Peace Festival. A Barcelona, Build Up —amb el suport de Data Pop Alliance, Catalan Agency for Cooperation to Development, Consulate of Colombia in Barcelona, PuntoJES, Impact Hub Barcelona i Impact Hub Madrid— es va encarregar d'organitzar la trobada.

Com pot ajudar la tecnologia a la pau i la migració?

La iniciativa #peacehack se centra en la pau i la migració, i ha proposat a diversos *hackers* diferents reptes que es poden resoldre amb les mateixes tècniques amb què treballen dia a dia, però que poden servir com a ajuda per millorar la vida de persones que es troben en algun tipus de conflicte. Aquests reptes són, per exemple, ajudar els refugiats sirians a seguir en contacte amb la seva família i amics; trobar maneres de denunciar i educar sobre el tràfic de persones; simular moviments migratoris des de Síria per alertar les poblacions de les causes d'aquest fet; crear un joc per a *smartphones* sobre persones desplaçades segons conflictes; dissenyar una plataforma de col·laboració per projectes i idees per PeaceStartup; construir un model de prototip de construcció del crim fent servir el trànsit de dades des de Bogotà, i millorar un sistema d'identificació i desmantellament de rumors i estereotips en línia. A partir d'aquests reptes, diversos grups es van posar a treballar per crear les seves aplicacions. D'aquestes, en van sortir tres finalistes: Safegees, que va rebre el primer premi; SOSMS, que va rebre el segon, i Parceró, a qui es va atorgar el tercer premi.

Álvaro, Guille, Gerard i Víctor presenten 'Safegees'

Safegees, guardonada amb el primer premi, va ser creada per un grup de quatre desenvolupadors de diversos llocs de la península: Álvaro, Guille, Gerard i Víctor. Tots quatre van anar per separat a la jornada i es van conèixer allà. Víctor Purcallas ens explica que tenia ganes de contribuir en algun projecte relacionat amb la crisi dels refugiats: "Actualment hi ha aplicacions com Telegram que permeten establir comunicacions privades i segures i el nostre objectiu era buscar la manera de garantir la privacitat dels refugiats".

Durant el seu llarg recorregut, els refugiats van coneixent gent que fa el mateix periple i l'aplicació vol servir perquè puguin continuar mantenint contacte amb aquestes persones d'una manera segura a través d'una aplicació per a mòbil i web, ja que permet geolocalitzar les persones a qui es vulgui indicar la posició. "Només podran contactar amb tu les persones que tu acceptis en l'aplicació i així els altres poden saber on ets", explica Víctor Purcallas.

L'aplicació té forma de mapa, sobre el qual es poden veure les persones que formen part de la teva xarxa social.

Continua a la pàgina següent →

A més a més, l'aplicació permet que organitzacions com Metges sense Fronteres i Creu Roja puguin posar de manera segura sobre el mapa punts d'informació —campaments, centres de salut, marcar fronteres, punts de servei de cada país— que siguin útils per als refugiats i que ells poden adaptar segons el que els convingui.

“Hem tingut en compte que no tots els refugiats poden tenir accés a mòbils ni a Internet, de manera que l'aplicació permet tenir múltiples sessions obertes i que són privades d'acord amb els paràmetres de cada usuari”, afegeix Purcallas. Les organitzacions poden accedir-hi per crear dades anònimes sobre el moviment d'usuaris registrats a l'aplicació per veure com el flux de refugiats està canviant en viu.

Per a Víctor Purcallas aquesta experiència ha estat “espectacular” i és una manera de “posar la creativitat al servei del bé comú”. El grup ha rebut com a guardó un viatge per a dues persones a Build Peace, una conferència internacional sobre pau i tecnologia.

(Text adaptat)

a) Feu un resum de la notícia, en un màxim de 60 paraules. [3 punts]

Resposta orientativa:

La crisi dels refugiats també es pot combatre a partir d'iniciatives tecnològiques, com ara #peacehack, una trobada de hackers que ha guardonat l'app Safagees. Aquesta aplicació mòbil i solidària, desenvolupada per quatre joves durant aquest esdeveniment, permet facilitar el contacte entre refugiats i el flux d'informació a les ONG.

b) Què és una *hackató*? [1 punt]

Una *hackató* és una trobada de programadors que té com a objectiu el desenvolupament col·laboratiu de *software*.

c) Quin era l'objectiu específic d'aquesta trobada? [1 punt]

Desenvolupar una aplicació que contribueixi a cercar solucions que serveixin per aturar conflictes i ajudin a construir un entorn pacífic.

d) Quins són els dos pilars sobre els quals es construeix #peacehack? [1 punt]

La pau i la migració.

e) Quins són els noms dels projectes finalistes d'aquesta *hackató*? [1 punt]

Safagees, SOSMS i Parceró.

f) Quina és l'aparença externa que li han donat a Safagees. [1 punt]

L'aplicació té forma de mapa.

g) Segons paraules textuais de Víctor Purcallas, quin és el qualificatiu que dona a l'experiència? I per què serveix? [2 punts]

L'experiència és espectacular i serveix per posar la creativitat al servei del bé comú.

2. Al text que acabeu de llegir trobem alguns neologismes relacionats amb la tecnologia i les xarxes socials. De neologismes, actualment en trobem en qualsevol llengua. Tot i això, el TERMCAT és un organisme oficial que s'encarrega, entre d'altres, de proposar l'alternativa adaptada al català dels nombrosos neologismes procedents de l'anglès en el camp esmentat. Enllaceu cada neologisme amb la proposta corresponent adaptada: [5 punts]

autofoto – etiqueta – piulada – programari – furoner o pirata

<i>hacker</i>	furoner o pirata
<i>twitt</i>	piulada
<i>software</i>	programari
<i>hashtag</i>	etiqueta
<i>selfie</i>	autofoto

3. Responen tenint en compte les oracions o sintagmes següents, extrets del text. [5 punts]

– Diguen l'antecedent del pronom relatiu *que* en l'oració:

Fins i tot alguns hackers s'han afegit a la mobilització a través d'una hackató que ha tingut lloc aquest cap de setmana passat a Barcelona.

Una hackató.

– Proposeu l'adjectiu culte que es relaciona amb el mot subratllat.

L'enorme flux de persones que fugen de la guerra.

Bèl·lic o bel·licós.

- Transformeu aquesta oració passiva en una d'activa:

Safagees (...) va ser creada per un grup de quatre desenvolupadors de diversos llocs de la península.

Un grup de quatre desenvolupadors de diversos llocs de la península van crear Safagees.

- Digueu quina funció fan els sintagmes subratllats en l'oració següent:

Durant el seu llarg recorregut, els refugiats van coneixent gent.

Complement circumstancial de temps (CCT) i complement directe (CD).



Activitat 4

[40 punts]

Escolliu una d'aquestes dues opcions i redacteu un text que contingui entre 150 i 200 paraules:

- *Opció 1.* En el fragment de la novel·la que heu llegit, el protagonista explica el seu propi naixement. Escriviu un text narratiu en què relateu un fet autobiogràfic rellevant que recordeu o que us hagin explicat de la vostra infantesa.
- *Opció 2.* En el text relatiu a les aplicacions mòbils i als refugiats, que heu llegit anteriorment, es parla d'una iniciativa jove, solidària i altruista per alleujar el patiment de la població refugiada. Escriviu un text expositiu en què expliqueu alguna iniciativa solidària, bé sigui innovadora o bé més convencional, que conegueu o en la qual hàgiu participat.

La correcció de la redacció és a criteri del corrector. A continuació s'ofereixen uns criteris orientatius.

Valoració global (10 punts)

Es valorarà si el text expressa amb claredat idees i conceptes, si s'ajusta al tema demanat i si el lèxic i la sintaxi són adequats.

Estructura i presentació (10 punts)

Es valorarà si els arguments estan presentats de manera ordenada, amb una distribució correcta en paràgrafs, si la puntuació és adequada, els connectors escaients i si la forma del text s'adequa al format demanat.

Correcció ortogràfica i gramatical (20 punts)

Es valorarà la correcció ortogràfica i gramatical, es penalitzarà especialment quan aquesta dificulti la comprensió del text. Suggestim descomptar 1 punt per cada errada ortogràfica.

- Si un text conté més de 20 errades ortogràfiques o les que hi ha dificulten la comprensió del text, aquesta activitat es pot puntuar amb un 0.
- Si un text no s'ajusta a l'extensió (té menys de 100 paraules) o al tema, aquesta activitat es pot puntuar amb un 0.

Activitat 4

PUNTUACIÓ TOTAL
Puntuació màxima: 100 punts

Transcripció de l'àudio de l'exercici de comprensió oral

(Fragment radiofònic adaptat d'una entrevista d'actualitat)

Joan Bou (JB): Avui ens acompanya l'Anna Gongga, tècnica de l'Institut Geològic de Catalunya. Bon dia i moltes gràcies.

Anna Gongga (AG): Bon dia tingui!

JB: Bé, què ha passat exactament? Perquè ara em deia la nostra meteoròloga que no n'hi ha hagut un, sinó que n'hi ha hagut dos o tres, de moviment. Per tant, Anna, de quants sismes estariem parlant?

AG: Eh, a veure, a les vuit i quart, n'hi ha hagut un de dos punt quatre al Pla de l'Estany i fa una estona n'hi ha hagut un de tres punt cinc.

JB: De tres punt cinc. I l'epicentre, sap a on?

AG: Sí, sí, està en el Pla de l'Estany.

JB: També al Pla de l'Estany? D'acord.

AG: Sí, sí. En el mateix lloc. Ha estat àmpliament percebut per la població.

JB: Sí, ens està trucant molta gent des de diferents llocs, des de l'Alt, el Baix Empordà, des del Pla de l'Estany, des del Gironès...

AG: No s'ha de patir, no hi ha hagut cap dany. No és una magnitud que pugui fer danys. Aquesta és la primera cosa que cal dir. Ara, no és de descartar que n'hi puguin haver d'altres.

JB: No hem de descartar que pugui haver-hi més sacsejades, oi?

AG: Això mateix.

JB: D'acord. Fixem-nos, però, que hi ha gent que ens estan trucant des de Mataró o Sitges. I fins i tot des de Montcada i Reixac o l'Hospitalet. És a dir, estem parlant del que seria la zona del Barcelonès i el Baix Llobregat, estem parlant de la zona del Maresme, estem parlant de la zona del Garraf. És possible, doncs, que hagi tingut conseqüències en aquestes comarques?

AG: No és impossible. Sitges em sembla una mica apartat, però no és impossible. Ja que és una magnitud que té una energia suficient com perquè les onades hagin arribat a punts bastant llunyans com aquests, en llocs que estan en sols tous, no és impossible.

JB: Hi ha alguna explicació des d'un punt de vista científic perquè puguem comptabilitzar més de vuit-centes sacsejades d'aquestes característiques durant un any? Aquesta, diguem, no sé si és la més forta que hi ha hagut aquest any a Catalunya, però estem parlant d'una magnitud —que sapiguem ara— d'un tres coma cinc.

AG: Sí, un de tres punt cinc. Efectivament és un terratrèmol que n'hi ha, aproximadament, de l'ordre de dos per any.

JB: Val. Per tant, tots tranquils no?

AG: Absolutament.

JB: Val, perfecte. Doncs, més clar, l'aigua.

AG: El que passa és que efectivament és un ensurt, doncs, perquè és una cosa sobtada, no hi ha avis, excepte que hi ha hagut aquest anterior. El que passa és que, efectivament, sense tenir cap alerta, ni cap por, s'ha d'estar pendent, perquè pot ser que n'hi hagi més.

JB: Molt bé. Anna Gongga, tècnica de l'Institut Geològic de Catalunya, moltes gràcies per atendre la trucada de FEM Ràdio i fins molt aviat.

AG: A vosaltres, un plaer.

JB: Gràcies, igualment.

Bibliografia:

Maria Barbal, *Mel i metzines* (Barcelona: La Magrana, 1990), 6a ed. (1994), p. 9-10.